

SPLOŠNA MATURA IZ PREDMETA SOCIOLOGIJA V LETU 2014

Poročilo DPK SM za sociologijo

Vsebina

1	Struktura kandidatov.....	2
1.1	Struktura kandidatov pri splošni maturi – primerjava po letih	3
1.2	Struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz sociologije – primerjava po letih	4
1.3	Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz sociologije v spomladanskem izpitnem roku 2014	6
2	Analiza dosežkov pri izpitu splošne mature iz sociologije v spomladanskem izpitnem roku 2014	7
2.1	Porazdelitev dosežkov po odstotnih točkah	7
2.2	Meje med ocenami	9
2.3	Porazdelitev dosežkov po ocenah	10
3	Splošni podatki o kandidatih pri izpitu splošne mature iz sociologije v spomladanskem izpitnem roku 2014	12
4	Vsebinska analiza dosežkov za referenčno skupino SM	14
4.1	Vsebinska analiza dosežkov pri zunanjem in notranjem delu izpita	14
4.2	Vsebinska analiza dosežkov po posameznih delih izpita	15
4.3	Vsebinska analiza dosežkov po nalogah in vprašanjih	15
4.4	Najpogostejši nepravilni odgovori kandidatov	18
4.5	Mnenje zunanjih ocenjevalcev o nalogah in vprašanjih v izpitnih polah	20
5	Zunanje ocenjevanje in ugovori	21
5.1	Zunanje ocenjevanje	21
5.2	Ugovori na oceno in način izračuna izpitne ocene	21
6	Povzetek	22
6.1	Ocena uspeha kandidatov	22
6.2	Ocena kakovosti izpitnih pol	22
6.3	Druge ugotovitve	23

Avtorici:

mag. Mirjam Počkar, glavna ocenjevalka za sociologijo

dr. Marina Tavčar Krajnc, predsednica DPK SM za sociologijo

Poročilo je potrdila DPK SM za sociologijo na svoji 1. korespondenčni seji 29. 09.–01. 10. 2014.

Ljubljana, november 2014

1 Struktura kandidatov

Statistične podatke za kandidate, ki so se udeležili **spomladanskega izpitnega roka splošne mature**, prikazujemo ločeno glede na njihovo strukturo:

a) **referenčno skupino SM** predstavljajo redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno maturo (brez kandidatov z maturitetnim tečajem, 21-letnikov, odraslih in poklicnih maturantov). Na dosežkih te skupine se postavljajo tudi meje med ocenami.

Okrajšava: ref. skup. SM;

b) **kandidate SM** (ref. skup. SM + ostali SM) predstavljajo tisti, ki opravljajo splošno maturo (brez kandidatov poklicne mature, ki opravljajo posamezni izpit splošne mature). To so:

- referenčna skupina SM (redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno maturo) in
- **ostali SM**, to so:
 - kandidati z maturitetnim tečajem,
 - 21-letniki,
 - odrasli,
 - kandidati, ki popravljajo eno ali dve negativni oceni,
 - kandidati, ki opravljajo SM ponovno v celoti,
 - kandidati, ki opravljajo SM v dveh delih, in
 - kandidati, ki izboljšujejo oceno.

Okrajšava: kandidati SM;

c) **kandidate PM** (kandidati poklicne mature s posameznim izpitom pri splošni maturi) predstavljajo tisti, ki ob poklicni maturi (štirje predmeti) dodatno opravljajo posamezni izpit SM.

Okrajšava: kandidati PM.

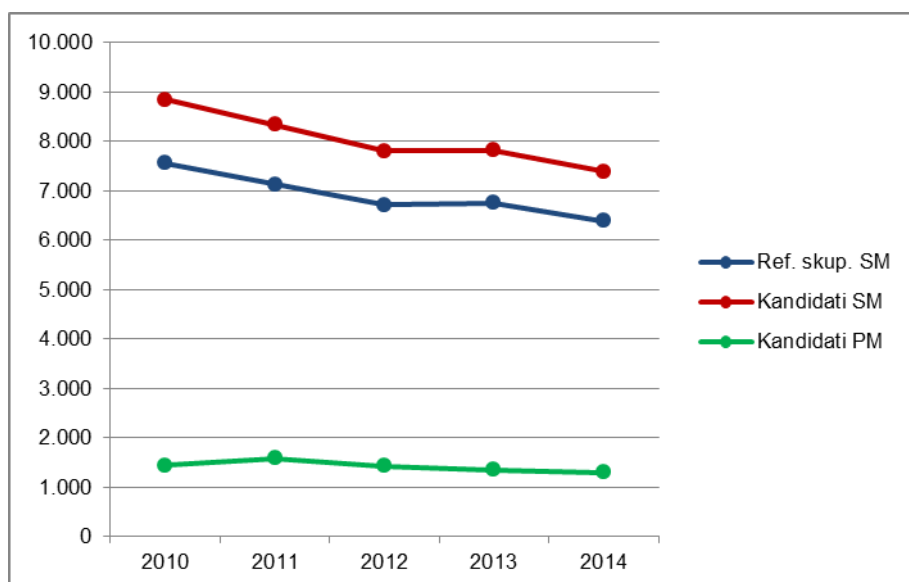
1.1 Struktura kandidatov pri splošni maturi – primerjava po letih

Preglednica 1.1.1 in slika 1.1.1 prikazujeta primerjavo števila udeleženih kandidatov v spomladanskem izpitnem roku splošne mature v letih od 2010 do 2014. Primerjave so prikazane ločeno po strukturi kandidatov.

Preglednica 1.1.1: Udeleženi kandidati pri SM po strukturi – spomladanski izpitni roki 2010–2014

Leto	Ref. skup. SM	Kandidati SM	Kandidati PM
2010	7.561	8.844	1.441
2011	7.138	8.343	1.584
2012	6.715	7.808	1.428
2013	6.759	7.826	1.346
2014	6.396	7.389	1.294

Slika 1.1.1: Udeleženi kandidati pri SM po strukturi – spomladanski izpitni roki 2010–2014

Vir: Državni izpitni center 2014

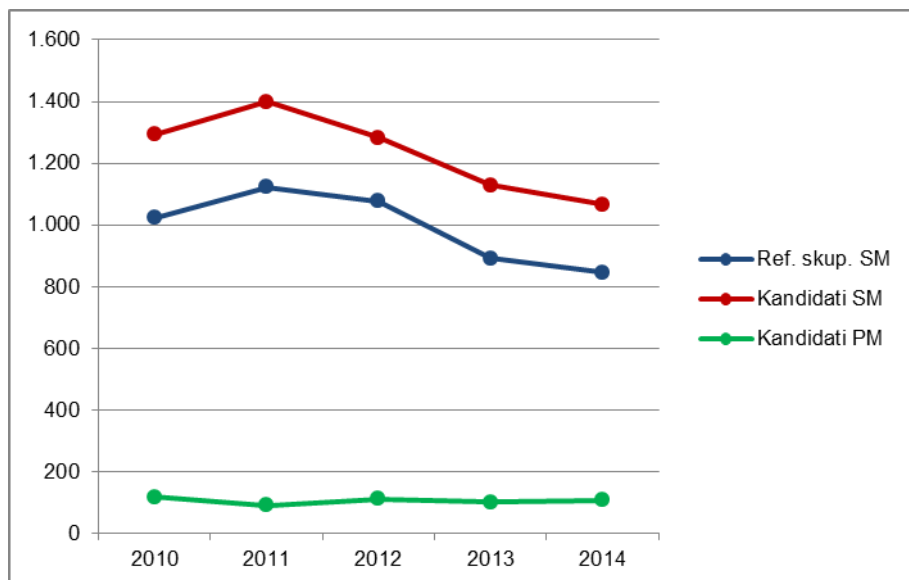
1.2 Struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz sociologije – primerjava po letih

Preglednica 1.2.1 in slika 1.2.1 prikazujeta primerjavo števila kandidatov, ki so opravljali sociologijo v spomladanskem izpitnem roku splošne mature v letih od 2010 do 2014. Primerjave so prikazane ločeno po strukturi kandidatov.

Preglednica 1.2.1: Udeleženi kandidati pri izpitu SM iz sociologije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2010–2014

Leto	Ref. skup. SM	Kandidati SM	Kandidati PM
2010	1.023	1.293	119
2011	1.122	1.400	92
2012	1.076	1.283	113
2013	891	1.128	103
2014	847	1.067	108

Slika 1.2.1: Udeleženi kandidati pri izpitu SM iz sociologije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2010–2014

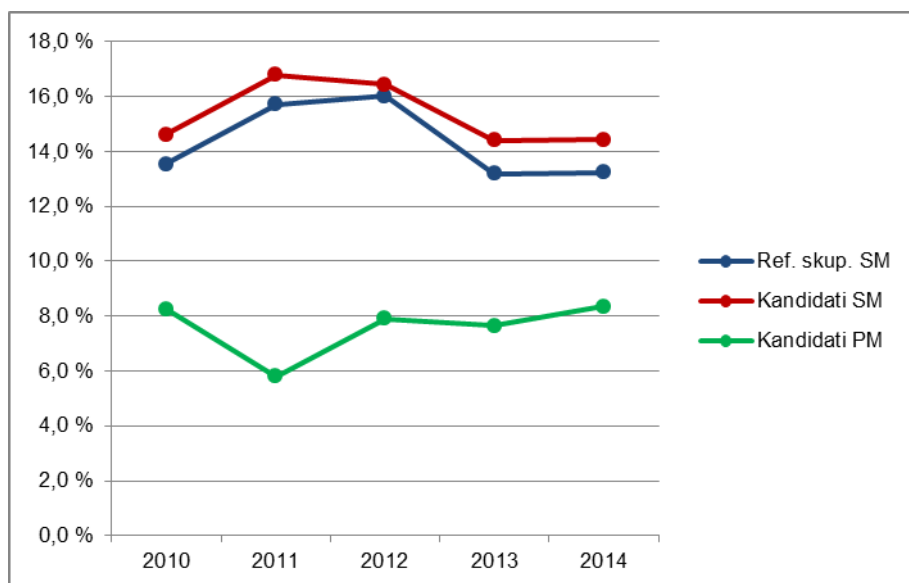
Vir: Državni izpitni center 2014

Preglednica 1.2.2 in slika 1.2.2 prikazujeta primerjavo deleža kandidatov, ki so opravljali sociologijo (preglednica 1.2.1), glede na udeležene kandidate v spomladanskem izpitnem roku splošne mature v letih od 2010 do 2014 (preglednica 1.1.1). Primerjave so prikazane ločeno po strukturi kandidatov.

Preglednica 1.2.2: Delež udeleženih kandidatov pri izpitu SM iz sociologije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2010–2014

Leto	Ref. skup. SM	Kandidati SM	Kandidati PM
2010	13,5 %	14,6 %	8,3 %
2011	15,7 %	16,8 %	5,8 %
2012	16,0 %	16,4 %	7,9 %
2013	13,2 %	14,4 %	7,7 %
2014	13,2 %	14,4 %	8,3 %

Slika 1.2.2: Delež udeleženih kandidatov pri izpitu SM iz sociologije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2010–2014

Vir: Državni izpitni center 2014

1.3 Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz sociologije v spomladanskem izpitnem roku 2014

Preglednica 1.3.1 in slika 1.3.1 prikazujeta število in delež kandidatov, ki so opravljali izpit splošne mature iz sociologije v spomladanskem izpitnem roku 2014. Podatki so prikazani po strukturi kandidatov. (Redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno maturo in predstavljajo referenčno skupino SM, so dodatno razdeljeni tudi na izobraževalne programe.)

Preglednica 1.3.1: Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu SM iz sociologije v spomladanskem izpitnem roku 2014

	Število	Delež
Splošna gimnazija	682	58,0 %
Klasična gimnazija	22	1,9 %
Gimnazija	704	59,9 %
Tehniška gimnazija	28	2,4 %
Ekonomska gimnazija	102	8,7 %
Umetniška gimnazija	13	1,1 %
Strokovna gimnazija	143	12,2 %
Ref. skup. SM	847	72,1 %
Ostali SM	220	18,7 %
Kandidati SM	1.067	90,8 %
Kandidati PM	108	9,2 %

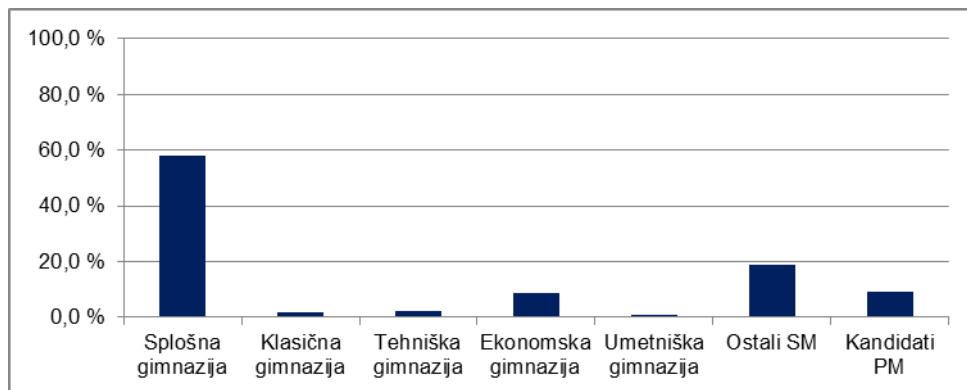
gimnazija = splošna gimnazija + klasična gimnazija

strokovna gimnazija = tehniška gimnazija + ekonomska gimnazija + umetniška gimnazija

ref. skup. SM = gimnazija + strokovna gimnazija

kandidati SM = ref. skup. SM + ostali SM

Slika 1.3.1: Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu SM iz sociologije v spomladanskem izpitnem roku 2014

Vir: Državni izpitni center 2014

2 Analiza dosežkov pri izpitu splošne mature iz sociologije v spomladanskem izpitnem roku 2014

2.1 Porazdelitev dosežkov po odstotnih točkah

Preglednica 2.1.1 prikazuje porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah pri sociologiji v spomladanskem izpitnem roku SM 2014 v posamezne razrede/intervale, ki obsegajo pet odstotnih točk (tj. frekvenčna porazdelitev), preglednica 2.1.2 in slika 2.1.1 pa delež kandidatov, ki so dosegli manj odstotnih točk od zgornje meje razreda (tj. relativna kumulativna frekvenčna porazdelitev). Podatki so prikazani po podrobnejši strukturi kandidatov.

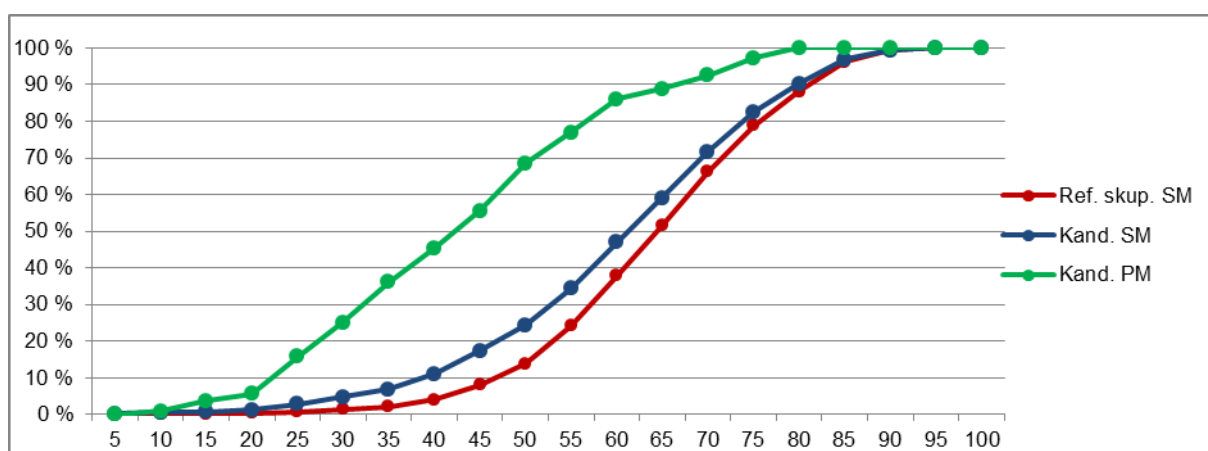
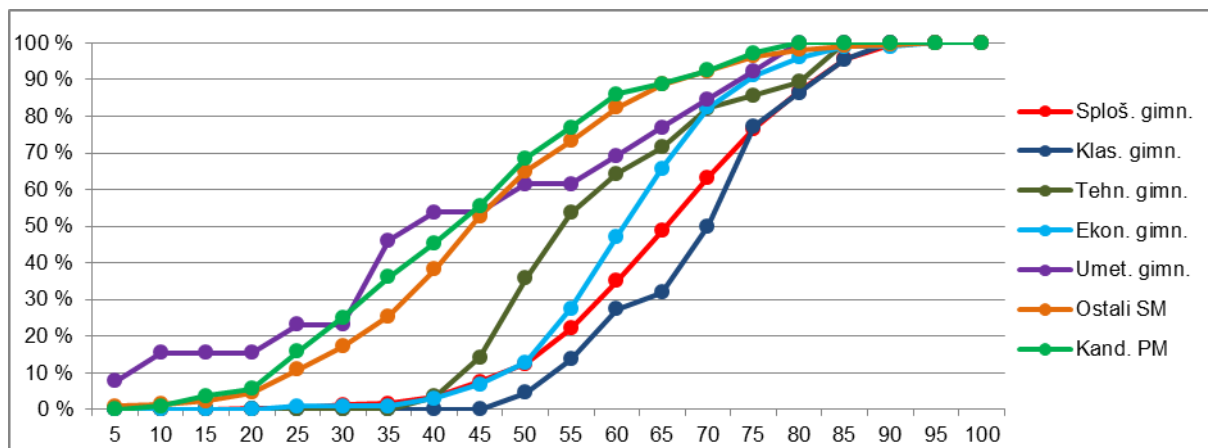
Preglednica 2.1.1: Frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah

Odst. točke	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
0-5	0	0	0	0	0	1	1	1	3	2	0
6-10	0	0	0	0	0	1	1	1	2	1	1
11-15	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	3
16-20	1	0	1	0	0	0	0	1	6	5	2
21-25	1	0	1	0	1	1	2	3	17	14	11
26-30	6	0	6	0	0	0	0	6	20	14	10
31-35	3	0	3	0	0	3	3	6	24	18	12
36-40	12	0	12	1	2	1	4	16	44	28	10
41-45	28	0	28	3	4	0	7	35	67	32	11
46-50	34	1	35	6	6	1	13	48	75	27	14
51-55	66	2	68	5	15	0	20	88	106	18	9
56-60	88	3	91	3	20	1	24	115	135	20	10
61-65	93	1	94	2	19	1	22	116	130	14	3
66-70	100	4	104	3	17	1	21	125	133	8	4
71-75	90	6	96	1	9	1	11	107	116	9	5
76-80	69	2	71	1	5	1	7	78	82	4	3
81-85	61	2	63	3	3	0	6	69	71	2	0
86-90	25	1	26	0	0	0	0	26	27	1	0
91-95	5	0	5	0	1	0	1	6	7	1	0
96-100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SKUPAJ	682	22	704	28	102	13	143	847	1.067	220	108

Preglednica 2.1.2: Relativna kumulativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah

Odst. točke	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
5	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	8 %	1 %	0 %	0 %	1 %	0 %
10	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	15 %	1 %	0 %	0 %	1 %	1 %
15	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	15 %	1 %	0 %	1 %	2 %	4 %
20	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	15 %	1 %	0 %	1 %	5 %	6 %
25	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %	23 %	3 %	1 %	3 %	11 %	16 %
30	1 %	0 %	1 %	0 %	1 %	23 %	3 %	1 %	5 %	17 %	25 %
35	2 %	0 %	2 %	0 %	1 %	46 %	5 %	2 %	7 %	25 %	36 %
40	3 %	0 %	3 %	4 %	3 %	54 %	8 %	4 %	11 %	38 %	45 %
45	7 %	0 %	7 %	14 %	7 %	54 %	13 %	8 %	17 %	53 %	56 %
50	12 %	5 %	12 %	36 %	13 %	62 %	22 %	14 %	24 %	65 %	69 %
55	22 %	14 %	22 %	54 %	27 %	62 %	36 %	24 %	34 %	73 %	77 %
60	35 %	27 %	35 %	64 %	47 %	69 %	52 %	38 %	47 %	82 %	86 %
65	49 %	32 %	48 %	71 %	66 %	77 %	68 %	51 %	59 %	89 %	89 %
70	63 %	50 %	63 %	82 %	82 %	85 %	83 %	66 %	72 %	92 %	93 %
75	77 %	77 %	77 %	86 %	91 %	92 %	90 %	79 %	82 %	96 %	97 %
80	87 %	86 %	87 %	89 %	96 %	100 %	95 %	88 %	90 %	98 %	100 %
85	96 %	95 %	96 %	100 %	99 %	100 %	99 %	96 %	97 %	99 %	100 %
90	99 %	100 %	99 %	100 %	99 %	100 %	99 %	99 %	99 %	100 %	100 %
95	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
100	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Slika 2.1.1: Relativna kumulativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah

Vir: Državni izpitni center 2014

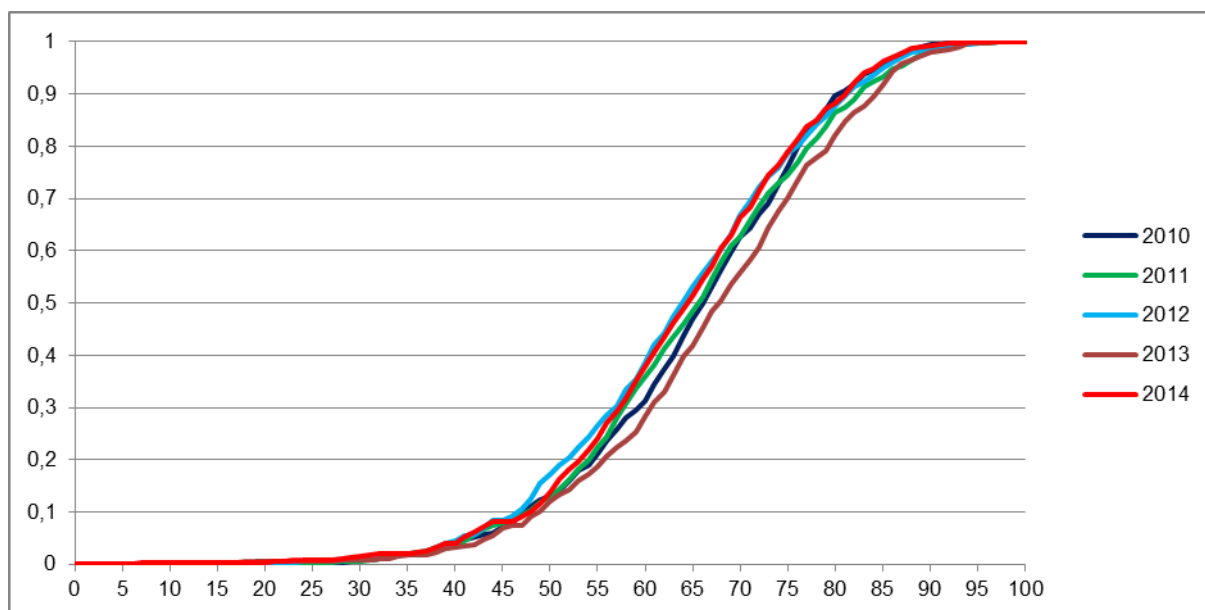
2.2 Meje med ocenami

Preglednica 2.2.1 prikazuje primerjavo mej med ocenami v letih od 2010 do 2014, slika 2.2.1 pa kumulativno frekvenčno porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah za referenčno skupino SM, na kateri se postavljajo meje med ocenami.

Preglednica 2.2.1: Meje med ocenami za zadnjih pet let

Leto	Ocene			
	2	3	4	5
2010	47	58	69	82
2011	47	58	70	82
2012	47	58	70	82
2013	48	60	72	83
2014	47	58	70	82

Slika 2.2.1: Kumulativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah – referenčna skupina SM

Vir: Državni izpitni center 2014

2.3 Porazdelitev dosežkov po ocenah

Preglednica 2.3.1 prikazuje porazdelitev kandidatov po ocenah pri sociologiji v spomladanskem izpitnem roku SM 2014 (tj. frekvenčna porazdelitev), preglednica 2.3.2 in slika 2.3.1 pa delež kandidatov s posameznimi ocenami (tj. relativna frekvenčna porazdelitev). Podatki so prikazani po podrobnejši strukturi kandidatov.

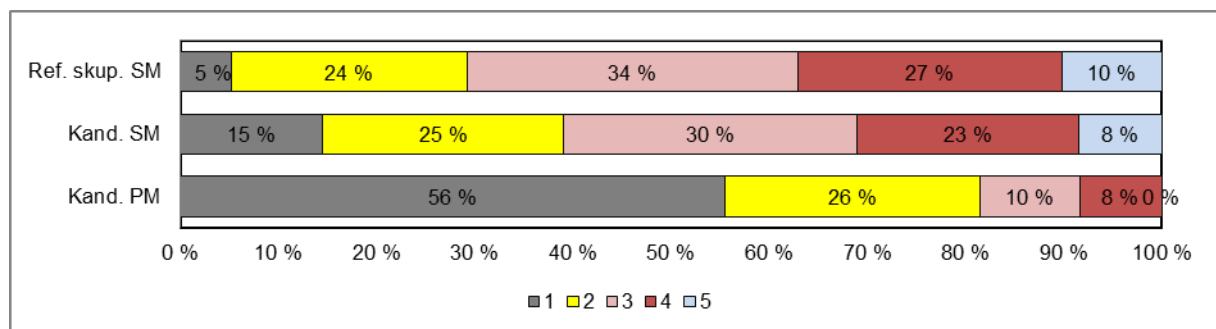
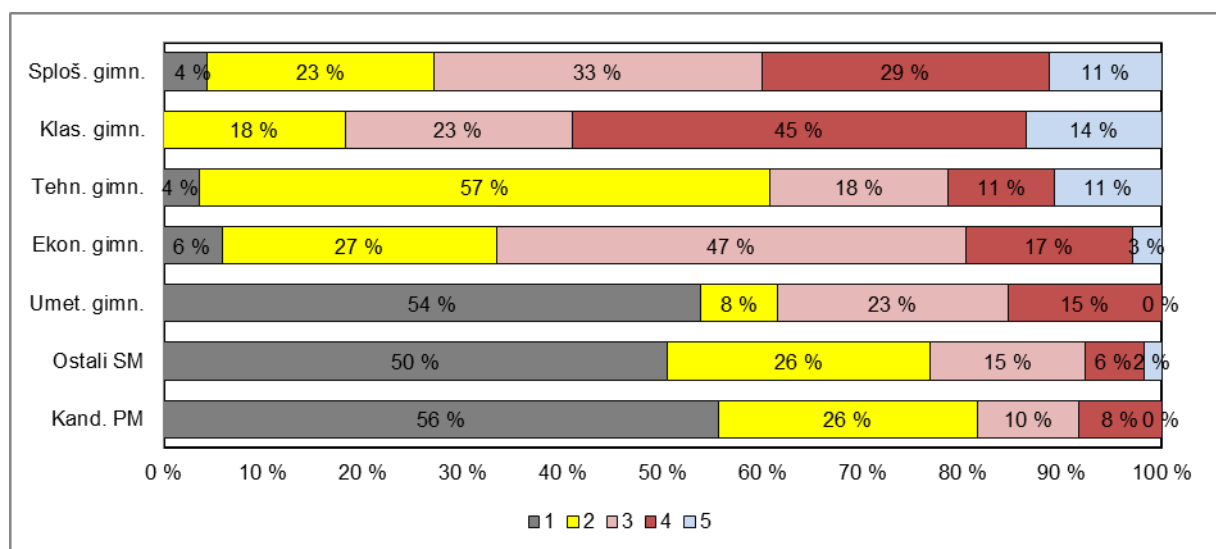
Preglednica 2.3.1: Frekvenčna porazdelitev kandidatov po ocenah

Ocena	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
1	30	0	30	1	6	7	14	44	155	111	60
2	155	4	159	16	28	1	45	204	262	58	28
3	224	5	229	5	48	3	56	285	319	34	11
4	196	10	206	3	17	2	22	228	241	13	9
5	77	3	80	3	3	0	6	86	90	4	0
Uspešni	652	22	674	27	96	6	129	803	912	109	48
Skupaj	682	22	704	28	102	13	143	847	1.067	220	108

Preglednica 2.3.2: Relativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po ocenah

Ocena	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
1	4 %	0 %	4 %	4 %	6 %	54 %	10 %	5 %	15 %	50 %	56 %
2	23 %	18 %	23 %	57 %	27 %	8 %	31 %	24 %	25 %	26 %	26 %
3	33 %	23 %	33 %	18 %	47 %	23 %	39 %	34 %	30 %	15 %	10 %
4	29 %	45 %	29 %	11 %	17 %	15 %	15 %	27 %	23 %	6 %	8 %
5	11 %	14 %	11 %	11 %	3 %	0 %	4 %	10 %	8 %	2 %	0 %
Uspešni	96 %	100 %	96 %	96 %	94 %	46 %	90 %	95 %	85 %	50 %	44 %
Skupaj	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Slika 2.3.1: Relativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po ocenah

Vir: Državni izpitni center 2014

3 Splošni podatki o kandidatih pri izpitu splošne mature iz sociologije v spomladanskem izpitnem roku 2014

V preglednici 3.1 so zbrani splošni podatki (tj. statistike) o kandidatih, ki so opravljali izpit splošne mature iz sociologije v spomladanskem izpitnem roku 2014.

Preglednica 3.1: Splošni podatki o kandidatih pri izpitu SM iz sociologije v spomladanskem izpitnem roku 2014

	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM
Število kandidatov	682	22	704	28	102	13	143	847	1.067	220
Povprečni splošni uspeh pri SM*	18,34	19,33	18,38	16,56	16,64	17,50	16,67	18,12	17,85	14,60
Povprečni uspeh v 4. letniku SŠ	3,58	3,73	3,58	3,43	3,67	3,54	3,61	3,59	3,45	2,63
Povprečni uspeh v 3. letniku SŠ	3,49	3,64	3,49	3,46	3,67	3,54	3,62	3,51	3,41	2,80
Povprečna ocena pri predmetu SM	3,20	3,55	3,21	2,68	2,83	2,00	2,73	3,13	2,86	1,82
Povprečna originalna ocena pri predmetu SM**	3,17	3,55	3,18	2,57	2,82	2,00	2,70	3,10	2,83	1,79
Povprečno število odstotnih točk pri predmetu SM	65,19	69,04	65,31	57,95	61,38	42,33	58,98	64,24	60,39	45,55
Mediana odstotnega števila točk pri predmetu SM	66	71	66	53,5	61	38	60	65	62	44
Standardni odklon odstotnih točk pri predmetu SM	13,00	10,83	12,95	12,90	10,95	23,56	13,92	13,32	15,85	16,11
Povprečna ocena pri predmetu v 4. letniku SŠ	3,55	3,73	3,56	3,37	3,93	3,46	3,78	3,59	3,47	2,58
Povprečna ocena pri predmetu v 3. letniku SŠ	4,10	4,27	4,10	3,68	3,94	3,83	3,82	4,08	3,95	3,08
Korelacija splošnega uspeha pri SM in ocene pri predmetu SM*	0,70	-	0,70	-	0,65	-	0,67	0,70	0,70	0,67
Korelacija splošnega uspeha pri SM in uspeha v 4. letniku SŠ*	0,72	-	0,72	-	0,64	-	0,67	0,69	0,70	0,65
Korelacija splošnega uspeha pri SM in uspeha v 3. letniku SŠ*	0,63	-	0,63	-	0,56	-	0,58	0,60	0,61	0,60
Korelacija ocene pri predmetu SM in uspeha v 4. letniku SŠ***	0,66	-	0,66	-	0,57	-	0,60	0,64	0,68	0,56
Korelacija ocene pri predmetu SM in uspeha v 3. letniku SŠ***	0,66	-	0,66	-	0,57	-	0,60	0,64	0,68	0,56
Korelacija ocene pri predmetu SM in ocene pri predmetu v 4. letniku SŠ***	0,64	-	0,65	-	0,55	-	0,55	0,60	0,63	0,33
Korelacija ocene pri predmetu SM in ocene pri predmetu v 3. letniku SŠ***	0,49	-	0,49	-	0,73	-	0,69	0,51	0,57	0,40
Korelacija notranjega in zunanjega dela pri SM	0,40	-	0,40	-	0,22	-	0,32	0,38	0,43	0,25
Neuspešni s PP	4,40	0,00	4,26	3,57	5,88	53,85	9,79	5,19	14,53	50,45
Neuspešni brez PP	7,48	0,00	7,24	14,29	6,86	53,85	12,59	8,15	17,43	53,18

*Pri izračunu povprečnega splošnega uspeha pri SM so upoštevani samo uspešni kandidati (10 točk ali več). Enako velja tudi za korelacije s splošnim uspehom pri SM.

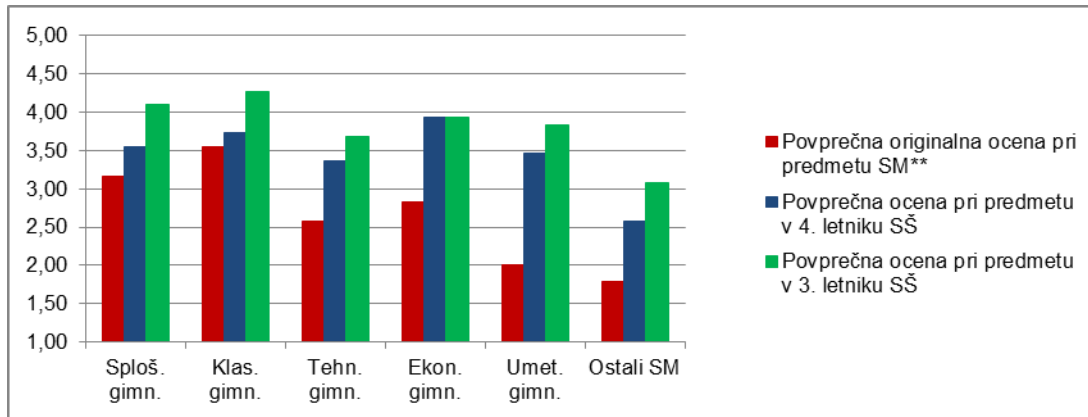
**Originalna ocena je ocena pri predmetu SM, izračunana iz odstotnih točk, brez upoštevanja PP (pogojno pozitivne), ocenjevanja na OR namesto VR ali upoštevanja ocene iz prejšnjega roka.

***Korelacija z oceno pri predmetu SM se računa z originalno oceno pri predmetu SM.

Če je manj kakor 30 popolnih parov podatkov, se korelacija ne izračuna.

Slika 3.1 prikazuje primerjavo povprečne originalne ocene pri izpitu SM iz sociologije in povprečnih ocen iz sociologije v 4. in 3. letniku srednje šole. Podatki so prikazani po podrobnejši strukturi kandidatov.

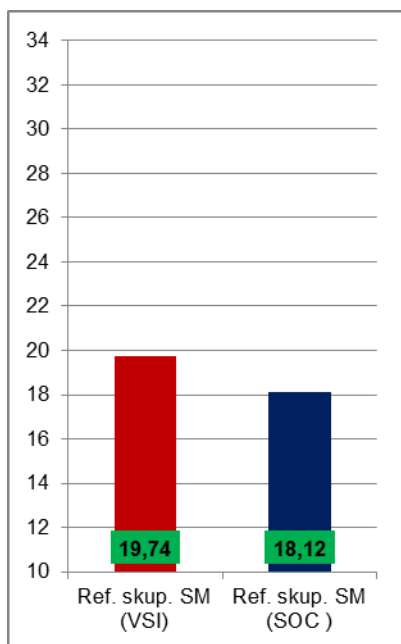
Slika 3.1: Povprečne ocene pri izpitu SM iz sociologije

Vir: Državni izpitni center 2014

Slika 3.2 prikazuje primerjavo povprečnega splošnega uspeha vseh gimnazijcev, ki so v spomladanskem izpitnem roku 2014 prvič v celoti opravljali splošno matura (ref. skup. SM – VSI), in gimnazijcev, ki so v tem izpitnem roku prvič v celoti opravljali izpit SM iz sociologije (ref. skup. SM – SOC).

Slika 3.2: Povprečni splošni uspeh pri SM in pri izpitu SM iz sociologije

Vir: Državni izpitni center 2014

4 Vsebinska analiza dosežkov za referenčno skupino SM

4.1 Vsebinska analiza dosežkov pri zunanem in notranjem delu izpita

Preglednica 4.1.1 prikazuje osnovne statistične podatke za referenčno skupino SM pri zunanem in notranjem delu izpita iz sociologije v spomladanskem izpitnem roku SM 2014.

Preglednica 4.1.1: Osnovni statistični podatki

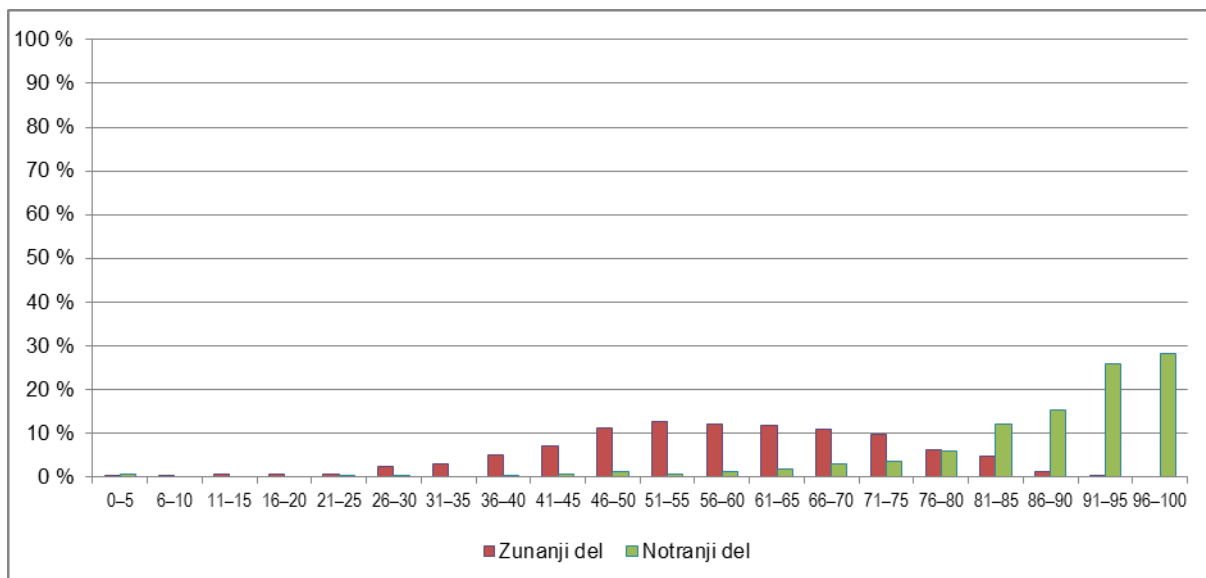
	Zunanji del	Notranji del
Število kandidatov	847	847
Povprečno število odstotnih točk	46,34	17,90
Standardni odklon odstotnih točk	12,10	2,62
Maksimalno število odstotnih točk	74,13	20,00
Povprečna težavnost	0,58	0,90

Preglednica 4.1.2 in slika 4.1.1 prikazujeta relativno frekvenčno porazdelitev referenčne skupine SM po dosežkih pri zunanem in notranjem delu izpita iz sociologije v spomladanskem izpitnem roku SM 2014.

Preglednica 4.1.2: Relativna frekvenčna porazdelitev po dosežkih pri zunanem in notranjem delu izpita

Odstotki	Zunanji del	Notranji del
0–5	0 %	0 %
6–10	0 %	0 %
11–15	0 %	0 %
16–20	1 %	0 %
21–25	1 %	0 %
26–30	2 %	0 %
31–35	3 %	0 %
36–40	5 %	0 %
41–45	7 %	0 %
46–50	11 %	1 %
51–55	13 %	0 %
56–60	12 %	1 %
61–65	12 %	2 %
66–70	11 %	3 %
71–75	10 %	4 %
76–80	6 %	6 %
81–85	5 %	12 %
86–90	1 %	15 %
91–95	0 %	26 %
96–100	0 %	28 %
SKUPAJ	100 %	100 %

Slika 4.1.1: Relativna frekvenčna porazdelitev po dosežkih pri zunanjem in notranjem delu izpita

Vir: Državni izpitni center 2014

4.2 Vsebinska analiza dosežkov po posameznih delih izpita

Preglednica 4.2.1 prikazuje osnovne statistične podatke za referenčno skupino SM pri posameznih delih izpita iz sociologije v spomladanskem izpitnem roku SM 2014.

Preglednica 4.2.1: Osnovni statistični podatki po posameznih delih izpita

	Izpitna pola 1	Izpitna pola 2	Seminarska naloga
Število kandidatov	847	847	847
Povprečno število odstotnih točk	20,89	25,44	17,90
Standardni odklon odstotnih točk	6,10	7,42	2,62
Maksimalno število odstotnih točk	35,00	45,00	20,00
Povprečna težavnost	0,60	0,57	0,90

4.3 Vsebinska analiza dosežkov po nalogah in vprašanjih

Izpitna pola 1

Izpitna pola 1 vsebuje 4 strukturirane naloge, ki lahko vključujejo različno število vprašanj. Pri prvi nalogi (*Identiteta in kultura*) je bilo tokrat 10 vprašanj, pri drugi (*Družbene različnosti in neenakosti*) in tretji (*Odklonskost in kriminaliteta*) po 9 vprašanj ter pri četrti (*Znanost – družbeni razvoj in ekološka vprašanja*) 7 vprašanj. Kandidati izberejo in odgovarjajo na celoten sklop vprašanj pri dveh nalogah. Pri vsaki lahko dosežejo največ 20 točk, skupaj 40. Izpitna pola 1 predstavlja 35 % ocene.

Povprečno število (absolutnih) točk, ki so ga kandidati dosegli pri tem delu izpita, je 23,87, kar je 20,89 odstotnih točk.

Največ kandidatov je izbralo 1. in 2. nalogo, precej manj 3. nalogo, najmanj, samo 56, pa 4. nalogo. Največje povprečno število absolutnih točk so zbrali pri 1. nalogi, nekoliko manj pri 3. nalogi. Kot nekoliko težji sta se za kandidate izkazali 2. in 4. naloga.

Indeks težavnosti (v nadaljevanju IT) pole je 0,60; indeks diskriminativnosti (v nadaljevanju ID) pa 0,62.

Preglednica 4.3.1 prikazuje število kandidatov (referenčna skupina), ki so odgovarjali na posamezno nalogo (N), povprečno število doseženih točk, IT in ID za posamezno nalogo.

Preglednica 4.3.1: Dosežki pri izpitni poli 1, IT in ID

Naloga	N	Povprečno št. (abs.) točk	IT	ID
1	668	13,19	0,66	0,62
2	621	10,45	0,52	0,65
3	349	12,59	0,63	0,68
4	56	9,50	0,48	0,51

V nadaljevanju je predstavljenih še nekaj opažanj po posameznih nalogah in vprašanih izpitne pole 1.

1. naloga

IT-ji pri vprašanih 1. naloge se gibljejo med 0,41 in 0,95, ID-ji pa med 0,19 in 0,46. Nobeno vprašanje ni bilo glede na ocenjene odgovore kandidatov pretežno, nekaj pa je bilo lahkkih. Eno takšnih je bilo vprašanje 1.06 (*Katera faza (vrsta) socializacije je nakazana/opisana v viru 2?*). Velika večina kandidatov je očitno prepoznala sekundarno socializacijo. Zelo lahko je bilo tudi vprašanje 1.05 (*Kako imenujemo presojanje druge kulture izključno s stališča lastne kulture?*), kjer je bil IT 0,80, ID pa 0,34; le malo kandidatov ni ponudilo pravilnega odgovora (etnocentrizem). Manj pravih odgovorov je bilo pri vprašanju 1.01 (*Kako imenujemo prilagajanje priseljencev kulturi družbe, v katero so se priselili?*), kjer je manj kot polovica kandidatov odgovorila, da gre za akulturacijo. IT-ji so pri vseh drugih vprašanih več kot 0,50.

2. naloga

IT-ji se pri vprašanih 2. naloge gibljejo med 0,21 in 0,68, ID-ji pa med 0,12 in 0,54. Vprašanja pri tej nalogi so bila za kandidate očitno težja v primerjavi s 1. nalogo. Najtežje je bilo očitno vprašanje 2.07 (*Kako imenujemo spreminjanje družbenega statusa na družbeni lestvici?*), kjer je bil IT 0,21. Le malo kandidatov je zapisalo natančen odgovor, da gre za vertikalno družbeno mobilnost (gibljivost). Nekoliko težje je bilo tudi vprašanje 2.04 (*Pojasnite pojem »kulturni kapital«. Pomagajte si z virom 2.*), IT je bil 0,39. Odgovori so bili pogosto nenatančni in/ali pomanjkljivi. Za najlažje se je izkazalo vprašanje 2.06 (*Navedite in razložite enega od dejavnikov (eno od določnic), ki določajo družbeni status.*), IT je bil 0,68.

3. naloga

IT-ji se pri vprašanih 3. naloge gibljejo med 0,44 in 0,91, ID-ji pa med 0,42 in 0,62. IT 0,44 je bil pri vprašanju 3.07 (*Kaj je »panopticism«?*), 0,91 pa pri vprašanju 3.1 (*Opredelite konformno vedenje.*). Večji del kandidatov je pri vprašanju 3.05 (*Kdo je avtor teorije strukturne napetosti in v katero teoretsko perspektivo v sociologiji ga uvrščamo?*) navedel pravilno avtorja ali teoretsko perspektivo ali oboje (IT 0,69), nekoliko več težav je bilo pri naslednjem vprašanju 3.06 (*Razložite, kako omenjeni avtor pojasnjuje vzroke odklonskosti.*) (IT 0,52).

4. naloga

IT-ji se pri vprašanjih 4. naloge gibljejo med 0,41 in 0,60, ID-ji pa med 0,24 in 0,60. Glede na to ni bilo izrazito težkih ali lahkih vprašanj, so pa kandidati na vsa odgovarjali vsaj delno napačno oziroma pomanjkljivo. Pri večini vprašanj je ID manj kot 0,50. Najlažje je bilo vprašanje 4.06 (*S katerimi vrstami etičnih dilem se znanost ubada? Navedite dve. Lahko si pomagata z virom 3.*), IT je bil 0,60. Samo nekoliko težje je bilo vprašanje 4.05 (*Pojasnite pojma avtonomija znanosti in znanstvena paradigma*), kjer je bil IT 0,41.

Izpitna pola 2

Izpitna pola 2 vsebuje 5 esejskih nalog. Kandidati izberejo in odgovarjajo na dve. Za posamezni odgovor dobijo največ 20 točk, skupaj 40. To predstavlja 45 % ocene.

Esejske naloge lahko vsebujejo dodatna navodila. Na spomladanskem izpitnem roku so bila vključena pri 1., 4. in 5. nalogi.

Povprečno število (absolutnih) točk, ki so ga kandidati dosegli pri tem delu izpita, je 22,61, kar je 25,43 odstotnih točk.

Največ kandidatov je izbralo 1. nalogo, nekaj manj 2. nalogo, vendar so pri njej dosegli tudi najmanjše povprečno število točk (10,80). Najmanj jih je izbralo 5. nalogo. Pri vseh nalogah, razen pri 2., se povprečno doseženo število (absolutnih) točk giblje med 11,23 in 11,73 (4. esejska naloga:)

IT pole je 0,56; ID pa 0,69.

Preglednica 4.2.3 prikazuje število kandidatov, ki so odgovarjali na posamezno nalogo (N), povprečno število doseženih (absolutnih) točk, IT in ID za posamezno nalogo.

Preglednica 4.3.2: Dosežki pri izpitni poli 2, IT in ID

Naloga	N	Povprečno št. (abs.) točk	IT	ID
1	431	11,23	0,56	0,63
2	406	10,80	0,54	0,74
3	379	11,44	0,57	0,73
4	238	11,73	0,59	0,69
5	240	11,59	0,58	0,65

Iz preglednice 4.3.2 je razvidno, da pogostnost izbire posameznih nalog ni enakomerna. Kandidati pogosteje izbirajo naloge s tistih področij, ki so jim bližje. IT-ji posameznih nalog se gibljejo med 0,54 in 0,59. Nobena naloga se ni izkazala kot bistveno težja ali lažja od drugih.

Seminarska naloga

Kandidati lahko dobijo pri seminarski nalogi največ 20 točk; to predstavlja 20 % ocene. V povprečju so pri tem delu izpita (notranji del) dosegli 17,90 točke. IT je bil 0,89, ID pa 0,38. Korelacija med zunanjo in notranjo oceno je bila 0,38.

4.4 Najpogostejši nepravilni odgovori kandidatov

Izpitna pola 1

1. naloga: *Identiteta in kultura*

IT in povprečno število doseženih točk kažeta, da so nekatere naloge in vprašanja povzročala kandidatom več težav kot druge. Zunanji ocenjevalci opažajo, da je bil pri vprašanju 1.01 (*Kako imenujemo prilagajanje priseljencev kulturi družbe, v katero so se priselili?*) pogost odgovor asimilacija (glede na *Navodila za ocenjevanje* je pravilen odgovor akulturacija). Pri vprašanju 1.2 (*Navedite in opišite še dva druga mogoča procesa ob stiku različnih kultur.*) je bilo večkrat opazno nepoznavanje terminologije, zamenjevanje različnih terminov (npr. inkulturacija namesto interkulturalizem) in/ali napačna razlaga posameznih procesov. Kandidati so bili precej skromni tudi pri opisu jezika kot sestavine kulture (vprašanje 1.03: *Navedite in opišite sestavino kulture, o kateri govori vir 1.*). Pri pojasnitvi pojmov dominantna kultura in subkulture večinoma ni bilo težav, več jih je bilo s predstavitvijo razmerja med njimi (vprašanje 1.04: *Predstavite razmerje med »dominantno« kulturo in subkulturami.*). Zunanji ocenjevalci so opažali tudi, da so kandidati pri vprašanju 1.07 (*Predstavite dve značilnosti v viru 2 predstavljene socializacije.*) večkrat predstavljali značilnosti šole, ne pa sekundarne socializacije. Odgovori na vprašanje 1.08 (*Kaj je resocializacija?*) so pogosto vsebovali samo »prevod«, tj. ponovna socializacija. Pomanjkljivo so bili navedeni tudi konkretni primeri resocializacije (vprašanje 1.10: *Navedite dva konkretna primera resocializacije.*).

2. naloga: *Družbene različnosti in neenakosti*

Po opažanjih zunanjih ocenjevalcev so kandidati imeli težave z razumevanjem meril razlikovanja med absolutno in relativno revščino (vprašanje 2.01: *Vir 1 govori o ogroženosti nekaterih skupin prebivalcev zaradi revščine. V povezavi z revščino govorimo o absolutni in relativni revščini. Opredelite obe obliki revščine in pojasnite, zakaj razlikujemo med njima.*). Začetne opredelitve so bile večinoma vsaj delno pravilne, vendar so kandidati v nadaljevanju pojasnjevali, da o absolutni revščini govorimo, ko ni mogoče zadovoljiti temeljnih potreb in je ogroženo življenje ljudi, o relativni pa, ko so te zadovoljene, vendar ljudje nimajo virov, da bi zadovoljevali druge potrebe. Le redki so pravilno izpostavili merilo razlikovanja, tj. da pri absolutni revščini izhajamo iz možnosti zadovoljevanja t. i. temeljnih potreb, pri relativni pa iz možnosti doseganja vsaj minimalno sprejemljivega življenjskega standarda v neki družbi. Pod tem pragom so ljudje seveda različno revni, nekateri tudi t. i. temeljnih potreb ne morejo zadovoljiti. Kandidati so imeli nekaj težav tudi pri vprašanju 2.04 (*Pojasnite pojem »kulturni kapital«. Pomagajte si z virom 2.*); opredelitve kulturnega kapitala so bile pomanjkljive. Pri vprašanju 2.05 (*Kaj je družbeni status?*) so bili pogosti odgovori, da je to status/položaj posameznika v družbi (tavtološka definicija). Pri vprašanju 2.07 (*Kako imenujemo spreminjanje družbenega statusa na družbeni lestvici?*) so le redki kandidati v celoti pravilno navedli pojem vertikalna družbena mobilnost (če že delno pravilno, potem večinoma samo družbena mobilnost). Pri vprašanju 2.08 (*Kratko pojasnite pojem socialno omrežje.*) je bilo iz odgovorov mogoče sklepati, da kandidati večkrat enačijo socialno omrežje z virtualnimi omrežji. Na vprašanje 2.09 (*Navedite in razložite, na katera načina lahko delujejo socialna omrežja.*) so bili odgovori večkrat delni: kandidati so pozabljali na negativne vidike delovanja socialnih omrežij (nadzorovanje, omejevanje posameznikov itd.).

3. naloga: *Odklonskost in kriminaliteta*

Zunanji ocenjevalci ugotavljajo, da so kandidati pri vprašanju 3.02 (*Pojasnite, po čem se kriminaliteta razlikuje od drugih oblik odklonskosti.*) imeli težave z natančno pojasnitvijo teh razlik, iz odgovorov je bilo večkrat mogoče sklepati, da je odklonskost nekaj drugega kot kriminaliteta, ne pa širši pojem, ki vključuje tudi kriminaliteto. Pomanjkljiva je bila predstavitev načina ugotavljanja in razširjenosti kriminalitete (uradnih statističnih podatkov) pri vprašanju 3.04 (*O katerem načinu ugotavljanja obsega in razširjenosti kriminalitete lahko sklepate iz vira 2? Navedite ga in kratko predstavite.*). Precej pomanjkljive so bile razlage Mertonove teorije odklonskosti (vprašanje 3.06: *Razložite, kako omenjeni*

avtor pojasnjuje vzroke odklonskosti.). Kandidati so večkrat navajali in opisovali načine prilagoditve strukturni napetosti, ne pa kaj je strukturna napetost, zakaj do nje prihaja in kako to poraja različne oblike odklonskega vedenja (oziroma načine prilagoditve strukturni napetosti). Slabši odgovori so bili tudi na vprašanje 3.07 (*Kaj je »panopticizem«?*).

4. naloga: Znanost – družbeni razvoj in ekološka vprašanja

Kandidati so – kot je bilo že omenjeno – pri tej nalogi zbrali najmanjše povprečno število (absolutnih) točk. Nalogo je izbralo tudi daleč najmanj kandidatov. IT-ji kažejo, da so bila vprašanja iz tega sklopa približno enako težka. Zunanji ocenjevalci, ki so ocenjevali po le nekaj (ali celo nobenega) primerov odgovorov, težko ugotavljajo, kje so se pojavljali nepravilni oziroma slabši, pomanjkljivi odgovori, oziroma ugotavljajo, da je bilo tako kar pri vseh vprašanjih. Poudarjajo pa vprašanje 4.03 (*Katera družbena funkcija znanosti je predstavljena v viru 2?*), kjer precej kandidatov ni prepoznalo praktične funkcije znanosti. Nekoliko odstopa tudi vprašanje 4.05 (*Pojasnite pojma avtonomija znanosti in znanstvena paradigma.*), kjer so kandidati večinoma pravilno pojasnjevali avtonomijo znanosti, pomanjkljivo in/ali napačno pa znanstveno paradigmo. Nekaj težav je bilo tudi pri vprašanju 4.07 (*Pojasnite eno od etičnih dilem znanosti, ki ste ju zapisali v svojem odgovoru, in navedite ustrezen družbeni primer.*), kjer je bilo nekaj težav zlasti z navajanjem primera.

Izpitna pola 2

Pri izpitni poli 2 težko govorimo o popolnoma nepravilnih odgovorih. Kandidati so le v redkih primerih odgovarjali popolnoma nekaj drugega, kot je zahtevala naloga. Govorimo lahko o dobrih, celovitih in slabših, površnih in pomanjkljivih odgovorih. Slabi so tudi odgovori, kjer kandidati ostajajo na ravni »prostega spisa«, brez vključevanja sociološke terminologije, socioloških spoznanj/teorij, argumentov, vnašajo v odgovore stereotipe in predsodke itd. V nadaljevanju so predstavljene nekatere pomanjkljivosti odgovorov, ki so jih opazili zunanji opazovalci, kar pa ne pomeni, da je bilo to značilno za vse ali večino odgovorov.

1. esejska naloga

Pomanjkljivost odgovorov pri 1. esejski nalogi (Razpravljajte o razlogih in posledicah spreminjanja družbenih funkcij družine. *IV odgovoru predstavite družbene funkcije družine, pojasnite njihovo spreminjanje ter vzroke in posledice sprememb. V razpravi kot argumente za svoje trditve uporabite ustrezne primere in/ali podatke ter stališča avtorjev/teorij. Kot pripomoček lahko uporabite tudi grafični prikaz.*) je bila predvsem v tem, da so se kandidati (pre)več zaustavljali pri opisovanju funkcij družin(e) (pa še te so včasih predstavili pomanjkljivo in nenatančno), veliko manj pa so se ukvarjali z vzroki spreminjanja in posledicami sprememb. Redki so vključevali stališča avtorjev oziroma teorij s tega področja. Nekateri zunanji ocenjevalci ugotavljajo tudi umanjkanje zgodovinskega uvida, postavljanje družbenih pojavov v napačen zgodovinski čas, nepoznavanje trendov itd. V odgovorih na sorodna vprašanja s področja družin je že standardna napačna trditev, ki pa je očitno globoko zasidrana (*»... moški so od nekdanj hodili v službo in skrbeli za finančna sredstva, ženske pa so bile gosposkinje in so skrbele za dom in otroke...«*).

2. esejska naloga

Zunanji ocenjevalci ugotavljajo, da so bili esejski odgovori pri tej nalogi (*Predstavite in analizirajte dejavnike, ki vplivajo na neenake možnosti šolanja.*) precej splošni in zdravorazumski, poleg tega pa, da so kandidati pogosto pisali le o vplivu socio-ekonomskega statusa družine na možnosti šolanja, manj pa o drugih dejavnikih, povezanih z izvorno družino (pomenu kulturnega kapitala, o subkulturnih razlikah, jezikovnih/govornih kodih, drugih nematerialnih dejavnikih). V manjši meri so predstavljali in analizirali tudi pomen/vpliv etnične pripadnosti, spola itd. Večkrat so se v svojem odgovoru osredotočili tudi samo na neenake možnosti šolanja v različnih delih sveta.

3. esejska naloga

Ključna pomanjkljivost odgovorov pri 3. esejski nalogi (*Religiji se pripisujejo različne družbene funkcije. Opredelite religijo, predstavite tri njene družbene funkcije in razpravljajte o njihovi prisotnosti v današnjih modernih družbah.*), da so kandidati delno ali v celoti zanemarili drugi del naloge, namreč razpravo o prisotnosti družbenih funkcij religije v današnjih modernih družbah. Mnogi so ostali samo pri opredelitvi religije in njenih družbenih funkcijah. Pri tem pa zunanji ocenjevalci ugotavljajo tudi, da so bile včasih tudi opredelitve religij napačne, pomanjkljive ali nenatančne, prav tako tudi predstavitve družbenih funkcij.

4. esejska naloga

Kandidati se v odgovorih na to nalogo (*Razpravljajte o avtonomiji množičnih medijev. /Pojasnite razliko v delovanju javnih in komercialnih RTV sistemov. Katere funkcije primarno opravljajo javni in katere zasebni mediji? Navedite primere./*) večkrat (pre)več ukvarjajo z vrsto in razvojem množičnih medijev, manj pa z razpravo o njihovi avtonomiji. Iz več odgovorov je mogoče sklepati, da tega pojma niti ne poznajo dobro.

5. esejska naloga

5. esejska naloga se je glasila *Predstavite formalne in neformalne oblike dela ter razpravljajte o njihovem pomenu v življenju posameznikov in posameznic. /Opredelite pojma formalno in neformalno delo, predstavite po tri različne oblike formalnega in neformalnega dela, pojasnite oziroma izpostavite razlike med formalnim in neformalnim delom, razpravljajte o njihovem pomenu./*. Precej kandidatov je v odgovorih kot neformalno delo predstavilo samo delo na črno, pri oblikah formalnega dela pa so pogosto navajali primere različnih poklicev (ne pa npr. formalno delo kot zaposlitev za nedoločen čas, pa različne oblike fleksibilnih zaposlitev itd.). Odgovori so bili šibki tudi v razpravi o pomenu formalnih in neformalnih oblikah dela v življenju posameznikov in posameznic.

Splošna ugotovitev o tokratnih esejskih odgovorih je, da kandidati večkrat odgovarjajo na zahteve prvega dela naloge, na drugega pa v manjši meri ali sploh ne. Podobno pa smo ugotavljali tudi za prejšnja leta. Tokrat je bilo tako pri 1. nalogi (predstavljene funkcije družine, manj pa vzroki in posledice sprememb), izrazito pri 3. nalogi (opredeljevali religijo, predstavljali njene družbene funkcije, manj pa ovrednotili te funkcije v današnjih modernih družbah), prav tako pri 4. nalogi (šibka razprava o pomenu formalnih in neformalnih oblik dela v življenju posameznikov in posameznic).

4.5 Mnenje zunanjih ocenjevalcev o nalogah in vprašanjih v izpitnih polah

Vprašalnik je oddalo 29 zunanjih ocenjevalcev. Sestavo (strokovno in vsebinsko ustreznost, tehnično izvedbo) izpitne pole 1 so ocenili s povprečno oceno 4,4 (na lestvici od 1 do 5), enako so ocenili tudi izpitno polo 2. Njihova ocena navodil za ocenjevanje izpitne pole 1 je bila 4,6, izpitne pole 2 pa 4,5. Ocene so že nekaj let podobne, nikoli manj kot 4,3. To pomeni, da večina zunanjih ocenjevalcev nima kritičnih pripomb na sestavo nalog, prav tako ne na *Navodila za ocenjevanje*. Tako sta npr. samo dva zunanja ocenjevalca opozorila na nenatančnost in nejasnost vprašanja 1.10 (*Navedite dva konkretna primera resocializacije.*), kjer bi bilo glede na navodila za ocenjevanje bolje oblikovati vprašanje s pojmom razložite ali pojasnite. Kot nenatančno ocenjujeta tudi vprašanje 2.05 (*Kaj je družbeni status?*). Eden od zunanjih ocenjevalcev ocenjuje kot nenatančna tudi vprašanja 1.02, 2.01, 2.04, 2.07, 2.09, 3.06, 4.05, 4.06 in 4.07. Po mnenju enega od ocenjevalcev naj bi bila pretežka vprašanja 1.09, 1.10, 2.01, 2.02, 2.09, 3.04, 4.05, 4.06 in 4.07, po mnenju drugega pa naj bi bila zavajajoča vprašanja 1.01, 1.03, 4.06 in 4.07.

5 Zunanje ocenjevanje in ugovori

5.1 Zunanje ocenjevanje

Obe izpitni poli ocenita dva zunanja ocenjevalca. DPK SM za sociologijo na razdelitvi izpitnega gradiva razloži navodila za ocenjevanje in jih – če se to izkaže za potrebno – dopolni. Ocenjevalci ocenjujejo doma; po približno enem tednu je menjava. Vsak ocenjevalec dobi v ocenjevanje približno enako število izpitnih pol; vsak ocenjuje tako izpitno polo 1 kot izpitno polo 2.

5.2 Ugovori na oceno in način izračuna izpitne ocene

Vložene o bile 103 zahteve za vpogled (lani 85), po vpogledu pa 33 ugovorov na oceno (lani 36). V 16 primerih se je po ugovoru spremenilo število točk navzgor ali navzdol (za povprečno 1,41 točke), v 8 primerih se je s tem spremenila tudi ocena (lani v 6 primerih).

6 Povzetek

6.1 Ocena uspeha kandidatov

Na splošni maturi 2014 je bil izpit iz sociologije zasnovan usklajeno z veljavnim učnim načrtom iz leta 2008. Izpit iz sociologije je v spomladanskem izpitnem roku splošne mature 2014 opravljalo 1.176 kandidatov (lani 1.231). Na splošni maturi jih je opravljalo izpit iz sociologije 1.067 (lani 1.128), na poklicni maturi pa kot posamezni izpit 108 (lani 103). V tem številu je upoštevanih 847 kandidatov, ki so kot dijaki splošnih in strokovnih gimnazij prvič opravljali splošno maturo (brez kandidatov z maturitetnim tečajem, brez 21-letnikov, brez odraslih in brez poklicnih maturantov). Ta skupina je obravnavana kot referenčna za izračune uspešnosti opravljanja izpitov. Drugih kandidatov je bilo letos 329 (lani 237). Upošteva se zmanjšanje števila vseh kandidatov na splošni maturi (leta 2014: indeks 0,94 glede na leto 2013), je zmanjšanje kandidatov pri predmetu sociologija s tem usklajeno (indeks 0,95).

Med posameznimi kategorijami kandidatov so bile – sorodno kakor v preteklosti – precejšnje razlike v dosežkih; najboljši so bili dijaki klasičnih gimnazij oziroma splošnih gimnazij. Letošnji povprečni dosežek gimnazijcev, ki pomenijo referenčno skupino, je bil 64,24 odstotne točke (20,89 točke za izpitno polo 1, za izpitno polo 2 pa 25,44 točke in 17,90 točke za seminarsko nalogo), ocene so se gibale v intervalu od 16 do 95 odstotnih točk (lani 15–98). Povprečna ocena, dosežena pri predmetu sociologija na splošni maturi 2014, je bila 3,13 (lani 3,20); pri tem so dijaki iz klasičnih gimnazij s povprečno oceno 3,55 močno odstopali navzgor, dijaki iz splošnih gimnazij pa so povprečno dosegli oceno 3,21. Kandidati iz referenčne skupine, ki so opravljali izbirni predmet sociologija, so imeli v letu 2014 povprečni skupni dosežek na splošni maturi 18,12 točke, v primerjavi z vsemi kandidati iz te skupine, ki so dosegli povprečno 19,74 točke. To pomeni, da so bili kandidati, ki so opravljali sociologijo, po svojih skupnih dosežkih opazno šibkejši.

Pri notranjem delu izpita – seminarski nalogi – je uspešnost vsa leta visoka. Povprečno število doseženih odstotnih točk je bilo tako letos v spomladanskem izpitnem roku 17,90 od 20 možnih in več kakor četrtina kandidatov je bila za maturitetno nalogo ocenjena z maksimalnim številom točk. Indeks težavnosti je za notranji del 0,90, za zunanji del pri izpitni poli 1 je 0,60, pri izpitni poli 2 pa 0,57, korelacija med obema deloma je 0,38. Kljub upoštevanju različnosti ciljev, vsebin in načinov dela je mogoče sklepati, da notranje ocene prispevajo opazni del k zviševanju maturitetne ocene pri tem predmetu. V tej značilnosti sociologija na splošni maturi ni izjema; dogaja se namreč podobno, kakor velja tudi za druge predmete.

6.2 Ocena kakovosti izpitnih pol

Izpitne pole so bile po presoji DPK SM za sociologijo ustrezno sestavljene. V njih so bila zastopana vprašanja različnih taksonomskih stopenj, in to v deležih, kakor določa PIK SM pri tem predmetu.

Zunanji ocenjevalci so ocenili strokovno in vsebinsko ustreznost ter tehnično izvedbo izpitnih pol in *Navodil za ocenjevanje* kot dobre in primerne. Naloge in vprašanja v izpitni poli 1 so ocenili z nekoliko višjo povprečno oceno kakor lani (4,4 od 5) in naloge v izpitni poli 2 enako kakor lani (4,5 od 5).

Bistvenih razlik med izpitnimi polami letošnje in lanske splošne mature pri predmetu sociologija v DPK SM nismo zaznali.

6.3 Druge ugotovitve

V izpitnih gradivih na spomladanskem izpitnem roku splošne mature 2014 ni bilo ugotovljenih napak. Sodimo, da je k temu prispevala tudi večletna praksa zunanjega pregledovanja pripravljenega gradiva za izpitne pole. Preglede opravijo učitelji, ki jih izbere RIC: oblikujejo svojo oceno gradiva, komisija njihova mnenja po tehtni presoji upošteva in korigira ali dopolni pripravljeno gradivo.

Kandidati so v spomladanskem izpitnem roku splošne mature 2014 vložili 103 zahteve za vpogled v izpitno dokumentacijo (lani 85 in predlani 96), 33 kandidatov je vložilo ugovor na oceno (lani 35 in predlani 46). Ocena se je po ugovoru zvišala 8 kandidatom (lani 6).